

Αθήνα, 10/9/24

Προς:

Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας

Μεσογείων 119, 101 92 Αθήνα

Υπ' όψη : Υπουργού κ. Θεόδωρου Σκυλακάκη

: Υφυπουργού κ. Αλεξάνδρας Σδούκου

: Γεν. Γραμματέα κ. Αριστοτέλη Αϊβαλιώτη

Θέμα : Απόψεις μας για το υπό διαβούλευση νέο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ).

Αξιότιμε κε Υπουργέ, κα Υφυπουργέ και κε Γεν. Γραμματέα

Το νέο Εθνικό Σχέδιο για την Ενέργεια και το Κλίμα που τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση, αποτελεί ένα σύνθετο πόνημα που, επί της αρχής τουλάχιστον, φιλοδοξεί να προδιαγράψει την πορεία της χώρας στην πράσινη μετάβαση έως το 2050. Διαρκής ανησυχία μας, ωστόσο, παραμένει το γεγονός πως πολλά από αυτά που προδιαγράφει είτε δεν θα υλοποιηθούν στον σκοπούμενο βαθμό, είτε θα υπερκεραστούν, όπως άλλωστε έχει επανειλημμένα συμβεί και με τα προηγούμενα ΕΣΕΚ που ως διαδικασία κατάρτισης και υποβολής τους στην ΕΕ στα πλαίσια σχετικής εθνικής υποχρέωσης εκκίνησαν από το 2018. Στον θεσμικό άλλωστε διάλογο που διεξάγεται συστηματικά με το Υπουργείο σας στο πλαίσιο και συνεδρίων που συμμετέχετε και συμμετέχουμε και έχουμε κρούσει τον κώδωνα του κινδύνου για πλείστες αποκλίσεις ή υπερβάσεις επιμέρους στόχων του ισχύοντος κάθε φορά ΕΣΕΚ, η απάντηση που εισπράττουμε είναι πως οι τιθέμενοι κάθε φορά στόχοι είναι ενδεικτικοί και δεν λειτουργούν ως κατώφλι ή οροφή.

Τούτων λεχθέντων και εστιάζοντας ειδικότερα στον τομέα των ΑΠΕ και της ηλεκτροπαραγωγής από φωτοβολταϊκά που ο Σύνδεσμος μας πανελλαδικά εκπροσωπεί, κατά την εκτίμηση μας το νέο ΕΣΕΚ επιχειρεί να εξωραΐσει μια ξέφρενη κατάσταση μονολιθικής υπερανάπτυξης της εγκατεστημένης ισχύος του κλάδου, συνεπεία πολιτικών υπερ-αδειοδότησης που εφαρμόστηκαν από το 2020 και μετά και ειδικότερα με τον ν. 4685. Σε κάθε περίπτωση οι συνέπειες της υπερφίαλης κατάστασης που έχει δημιουργηθεί αφορούν και πάλι τους επενδυτές, που μέσω των αναγκαστικών περικοπών εγχύσεων αυτή την φορά θα διαπιστώσουν στην πράξη τις αβελτηρίες του μέχρι τώρα εθνικού σχεδιασμού στην ηλεκτρική ενέργεια.

Για να συνδράμουμε ως φορέας τα μέγιστα στην κατά το δυνατόν πληρέστερη πληροφόρηση του επενδυτικού κοινού για το τι επακολουθεί της υπεραδειοδότησης, της υπερανάπτυξης και του «πρωταθλητισμού» στα νέα ετήσια GW, στην παρούσα επιστολή έχουμε συμπεριλάβει εκτίμηση μας για την εξέλιξη των αναγκαστικών περικοπών εγχύσεων έργων ΑΠΕ χωρίς προτεραιότητα Κατανομής (άρθρο 12 Κανονισμού ΕΕ 943/2019 και άρθρο 9, του ν. 3468) έως το 2030. Δυστυχώς από το ΕΣΕΚ παντελώς απουσιάζει τέτοιος δείκτης ενώ πολύ χειρότερα μέσω της ειδικής παραγωγικότητας εκάστης τεχνολογίας ΑΠΕ που προκύπτει με αναγωγή από τα επιμέρους μεγέθη που περιλαμβάνει το υπό διαβούλευση σχέδιο, υπονοούνται περικοπές δήθεν αμελητέες περίξ του 5% .

Σήμερα λοιπόν στην Χώρα μας λειτουργούν περί τα 14 GW ΑΠΕ, πλέον των μεγάλων υδροηλεκτρικών σταθμών της ΔΕΗ, ενώ επιπλέον σε διάφορα στάδια αδειοδότησης υφίστανται:

- ~15 GW έργων ΑΠΕ με Όρους Σύνδεσης, απολύτως ώριμα δηλαδή αδειοδοτικά.

- ~2.4 GW βιομηχανικών ΡΡAs που άμεσα και κατά προτεραιότητα θα λάβουν Όρους Σύνδεσης.
- ~45 GW αιτήσεων έργων ΑΠΕ στον ΑΔΜΗΕ που αναμένουν Όρους Σύνδεσης.
- >100 GW έργων ΑΠΕ με Βεβαίωση Παραγωγού ΡΑΑΕΥ που προχωρούν την περιβαλλοντική τους αδειοδότηση και εν συνεχεία θα καταλήξουν και αυτά στον ΑΔΜΗΕ για Όρους Σύνδεσης.
- Ποικίλα προγράμματα αυτοπαραγωγής-αυτοκατανάλωσης-συμψηφισμού που αποτείνονται και στο δίκτυο του ΔΕΔΔΗΕ, τα περισσότερα χωρίς καν συνολική ποσόστωση σε επίπεδο Χώρας.

Με βάση τα ανωτέρω αλλά και τους ρυθμούς που εξελίσσεται η αύξηση της εγκατεστημένης ισχύος ειδικότερα των φωτοβολταϊκών στη Χώρα μας περιλαμβανομένης της αυτοπαραγωγής, η εκτίμηση μας για το 2030 διαμορφώνεται ανά τεχνολογία ως εξής:

Πίνακας 1

Εκτίμηση εξέλιξης εγκατεστημένη Ισχύς ΑΠΕ σε GW		end 2025	end 2026	end 2027	end 2028	end 2029	end 2030
ΑΠΕ	Φωτοβολταϊκά	11.0	13.0	14.5	16.0	17.5	19.0
	Αιολικά Χερσαία	7.0	7.5	8.0	8.5	9.0	9.5
	Αιολικά υπεράκτια	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	1.9
	Μεγάλα υδροηλεκτρικά	3.2	3.2	3.5	3.5	3.5	3.5
	Μικρά υδροηλεκτρικά	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
	Βιομάζα-Βιοαέριο	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1	0.1
	Λιγνίτες	1.3	0.6	0.6	0.6	0.0	0.0
	Φυσικό αέριο	7.0	7.8	7.8	7.8	7.8	7.8
	ΣΗΘΥΑ	0.1	0.1	0.2	0.2	0.2	0.2
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΕ-ΣΗΘΥΑ		21.7	24.2	26.6	28.6	30.6	34.5

Σε ότι αφορά την δυναμικότητα παραγωγής των στοχαστικών τεχνολογιών ΑΠΕ, η εικόνα έχει ως εξής:

Πίνακας 2

Δυναμικότητα παραγωγής TWh		2025	2026	2027	2028	2029	2030
ΑΠΕ	Φωτοβολταϊκά (1500 MWh/MW)	15.4	18.0	20.6	22.9	25.1	27.4
	Αιολικά Χερσαία (2250 MWh/MW)	14.1	16.3	17.4	18.6	19.7	20.8
	Αιολικά υπεράκτια						0.6
	Μεγάλα υδροηλεκτρικά	3.5	3.5	5.0	5.0	5.0	5.0
	Μικρά υδροηλεκτρικά	0.8	0.8	0.8	0.9	0.9	0.9
	Βιομάζα-Βιοαέριο	0.5	0.5	0.5	0.5	0.4	0.4
	Λιγνίτες	4.5	2.0	2.0	2.0	0.0	0.0
	Φυσικό αέριο	12.2	12.0	11.6	11.2	10.8	10.4
	ΣΗΘΥΑ φ.α.	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0	1.0
	Καθαρές Εισαγωγές	3.2	2.9	2.6	2.3	2.0	1.8
Σύνολο δυναμικότητας παραγωγής ΑΠΕ & ΣΗΘΥΑ, TWh		35.2	40.1	45.4	48.8	52.1	56.1
Σύνολο δυναμικότητας παραγωγής, TWh		55.1	57.0	61.6	64.3	64.9	68.3
Ακαθάριστη Κατανάλωση Η.Ε. στο Δ.Σ. σε TWh		53.0	54.0	55.0	56.0	57.0	58.0
Υπερβάλλουσα Δυναμικότητα σε TWh		2.1	3.0	6.6	8.3	7.9	10.3
* Δυναμικότητα έργων ΑΠΕ & ΣΗΘΥΑ με προτεραιότητα κατανομής, TWh		14.5	15.0	15.5	16.0	16.5	17.0
Δυναμικότητα έργων ΑΠΕ & ΣΗΘΥΑ χωρίς προτεραιότητα κατανομής, TWh		20.7	25.1	29.9	32.8	35.6	39.1
Περιοχές ενέργειας ετησίως σε έργα ΑΠΕ & ΣΗΘΥΑ χωρίς προτεραιότητα κατανομής		10.3%	12.0%	22.0%	25.4%	22.2%	26.3%

Δ.Σ.= Διασυνδεδεμένο Σύστημα και Δίκτυο

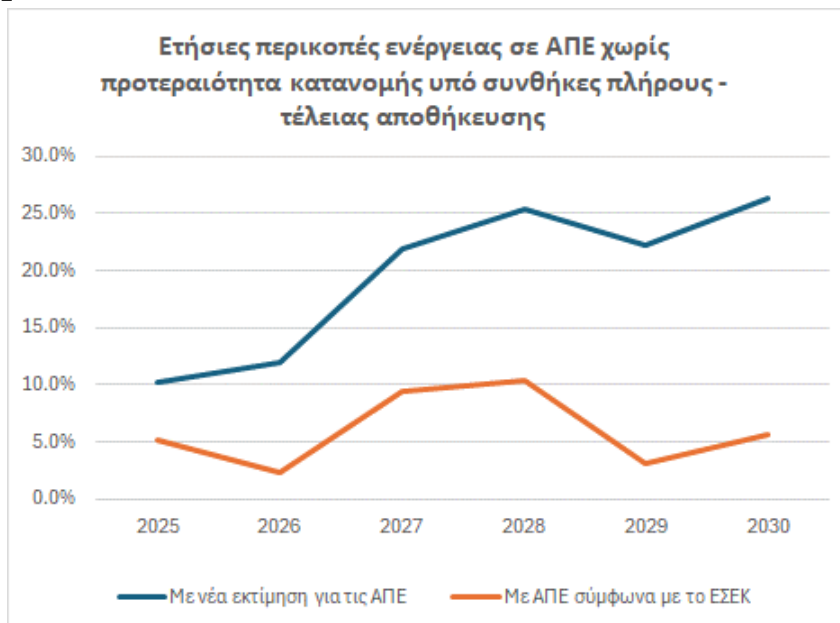
Η.Ε.= Ηλεκτρική Ενέργεια

*Περιλαμβάνεται και η ενέργεια έργων σχημάτων αυτοπαραγωγής εγκατεστημένης ισχύος <400 KW, καθώς και των zero feed-in.

Σύμφωνα και με την προβλεπόμενη ακαθάριστη ζήτηση για ηλεκτρική ενέργεια στο ηπειρωτικό εν προκειμένω σύστημα, η εκτίμηση μας για τις αναμενόμενες σε ετήσια βάση περικοπές ενέργειας ΑΠΕ στα έργα που δεν έχουν προτεραιότητα Κατανομής (μπλε καμπύλη), ως ποσοστό επί της ενέργειας που θα μπορούσαν ετησίως να παράγουν, απεικονίζεται στο κάτωθι διάγραμμα υπερβαίνοντας το 2030 το 25%, υπό συνθήκες μάλιστα πλήρους-τέλειας αποθήκευσης. Στο ίδιο διάγραμμα με την πορτοκαλί καμπύλη απεικονίζουμε κατόπιν αναγωγών, τις απώλειες παραγωγής (περικοπές) που υπονοεί το υπό διαβούλευση ΕΣΕΚ για την ίδια κατηγορία έργων ΑΠΕ.

Επειδή, ωστόσο, δεν δύναται να υπάρξει πλήρης-τέλεια αποθήκευση, οι περικοπές προς το έτος 2030 αναμένονται στην πραγματικότητα ακόμη μεγαλύτερες, αφού:

Διάγραμμα 1

- Διαμορφώνονται συνθήκες συστημικής παραγωγικής υπερδυναμικότητας ως προς την τελική ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας σε ετήσια βάση. Κάτι τέτοιο δεν μπορεί να θεραπευτεί από την αποθήκευση ή τα δίκτυα.
- Τα προγράμματα αυτοπαραγωγής επιτείνουν το πρόβλημα της έλλειψης ζήτησης και δημιουργίας υπερπαραγωγής.
- Η αποθήκευση μόνο ετεροχρονίζει (μεταφέρει) την έγχυση της παραγωγής σε άλλες ώρες αλλά δεν αυξάνει την ετήσια κατανάλωση.
- Τα δίκτυα μόνο μεταφέρουν την ενέργεια σε διαφορετική τοποθεσία για κατανάλωση, εφόσον υπάρχει ζήτηση.
- Στην πραγματικότητα οι περικοπές θα είναι ακόμη μεγαλύτερες απ' όσες προδιαγράφει το ετήσιο ισοζύγιο ενέργειας στο παραπάνω διάγραμμα. Τούτο έχει να κάνει με την τήρηση και του ισοζυγίου ισχύος στον πραγματικό χρόνο και που εισάγει μια δεύτερη διάσταση στο πρόβλημα. Η ανισορροπία του ισοζυγίου ισχύος, ωστόσο, μπορεί να αμβλυνθεί με την αποθήκευση.
- Οι μηδενικές/αρνητικές χονδρεμπορικές τιμές και οι οικονομικές απώλειες που αυτές συνεπάγονται στα έργα με Συμβάσεις Ενίσχυσης Διαφορικής Προσαύξησης (ΣΕΔΠ) που επίσης δεν έχουν προτεραιότητα Κατανομής, δεν περιλαμβάνονται στα ανωτέρω και στον βαθμό που δεν ταυτοχρονίζονται με περικοπές εγχύσεων προσαυξάνουν την τελική συνολική απώλεια των εν λόγω σταθμών.
- Τα φωτοβολταϊκά θα πληγούν περισσότερο με περικοπές από κάθε άλλη τεχνολογία ΑΠΕ λόγω της χρονικά συγκεντρωτικής λειτουργίας τους.
- Αναφορικά με τις διεθνείς διασυνδέσεις, οι εξαγωγές οπωσδήποτε δεν είναι διασφαλισμένες δεδομένων των μηδενικών / αρνητικών τιμών στις γειτονικές χώρες της Ε.Ε. που αναπτύσσουν επίσης φωτοβολταϊκά και εν γένει ΑΠΕ με φρενήρεις ρυθμούς.
- Το οικονομικό όφελος από τις εξαγωγές δεν είναι διασφαλισμένο λόγω του συστήματος διαμόρφωσης των χονδρεμπορικών τιμών (marginal pricing, market coupling) σε χαμηλά έως και μηδενικά/αρνητικά επίπεδα για ολόένα και περισσότερες ώρες.
- Οι σχεδιαζόμενες διασυνδέσεις με Β. Αφρική και Μ. Ανατολή θα είναι εισαγωγικού ως επί τω πλείστον χαρακτήρα για τη χώρα μας, όποτε αναμένεται να επιτείνουν την υπερδυναμικότητα.

Με γνώμονα την αμβλυνση των ανωτέρω προκλήσεων η Πολιτεία οφείλει να δει κατάματα την τεχνική πραγματικότητα μακριά από πολιτικούς εξωραϊσμούς και να προβεί:

- Στην ανάσχεση του υπερβολικού επενδυτικού ενδιαφέροντος στα φωτοβολταϊκά και εν γένει τις ΑΠΕ, περιλαμβανομένων των προγραμμάτων αυτοπαραγωγής, που είναι ο μόνος τρόπος για τη συγκράτηση των διαμορφούμενων τεχνικών ανισορροπιών.
- Στην αναστολή της υποδοχής νέων αιτήσεων και της έκδοσης Όρων Σύνδεσης έργων ΑΠΕ και ιδίως φωτοβολταϊκών από τον ΑΔΜΗΕ και τον ΔΕΔΔΗΕ.

Στην διάθεση σας για οποιαδήποτε περαιτέρω διευκρίνιση ή πληροφορία.

Για τον ΣΠΕΦ, με εκτίμηση

Δρ. Στέλιος Λουμάκης - Πρόεδρος
Γιώργος Σαμαράς – Γεν. Γραμματέας